

І.С. Польова

*ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»,
polevayaira95@gmail.com*

РОЛЬ ГІС-КАРТОГРАФУВАННЯ В РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Геоінформаційне картографування – це автоматизоване створення і використання карт на основі ГІС і баз картографічних даних і знань. Суть геоінформаційного картографування складає інформаційно-картографічне моделювання геосистем. Геоінформаційне картографування акумулює досягнення дистанційного зондування, космічного картографування, картографічного методу дослідження і математико-картографічного моделювання, а також надає можливість оперативного укладання, редагування та виводу до користувача тематичних карт. Подальша робота передбачає доповнення існуючої бази даних показниками за останні роки, що дозволяє прослідкувати динаміку та тенденції здійснення географічних заходів.

В своєму розвитку геоінформаційне картографування використовує досвід комплексних географічних досліджень і системного картографічного моделювання. Завдяки цьому в кінці ХХ століття геоінформаційне картографування стало одним із магістральних напрямків розвитку картографічної науки і виробництва. Крім оглядових загальногеографічних і топографічних карт у практиці географічного аналізу і подання даних широко використовуються тематичні карти, створені на основі аналізу атрибутивних даних, пов'язаних з тим чи іншим набором просторових об'єктів (наприклад, кількість населення в містах або адміністративних одиницях). Тематичні карти і картодіаграми використовуються для візуального аналізу просторово-розподіленої інформації, у зв'язку з цим сприйняття й аналіз таких карт людиною значною мірою залежать від методики їхньої побудови і візуальних характеристик.

Побудова тематичних карт і картодіаграм із використанням просторової основи у вигляді точкових, лінійних і полігональних об'єктів і пов'язаних з ними записів з табличних баз даних є однією з найбільш поширених функцій ГІС. При побудові картодіаграми пов'язана з об'єктом інформація візуалізується у вигляді картографічних знаків, що відбивають якісні або кількісні характеристики кожного об'єкта.

Головною специфічною рисою геоінформаційного картографування є його проблемна орієнтованість, яка передбачає цілеспрямоване (за тематикою, потенційним користувачем) проектування, створення та практичне застосування картографічних моделей, що подаються як інструмент для вирішення конкретних завдань в межах вузької практичної спрямованості.

Вирішення географічних проблем вимагає значних обсягів інформації не тільки про поточний стан об'єктів, які вивчаються, а й даних за тривалий період спостережень, у тому числі у вигляді традиційних карт, текстових та статистичних матеріалів. Сучасні геоінформаційні технології дозволяють зовсім по-новому здійснювати реєстрацію, узагальнення, перетворення, сприйняття інформації, що накопичується або залучається від різних видів і форм інформаційних ресурсів. Своєчасну, достовірну і повну інформацію

можна одержувати як при безпосередній комунікації з іншими фахівцями, так і при опосередкованій – через засоби масової інформації або через інформаційні канали за допомогою сучасних засобів обчислювальної техніки, зв'язку та телекомунікації.

В процесі дослідження доведено, що геоінформаційне картографування посідає центральне місце на перетині комп'ютерної картографії (як реалізації ментальної схеми картографування за допомогою засобів комп'ютерної графіки чи систем автоматизованого проектування), ГІС, телекомунікації, системного картографування, аерокосмічних методів та цифрової картографії. Об'єднує всі названі напрями тематична картографія, яка є основою для проведення географічних досліджень за допомогою створення та використання географічних карт.

Особливостями застосування способів геоінформаційного картографування при створенні географічних карт є їх групування (класифікація) щодо виду координатної прив'язки зображувальних засобів (до точок, до ліній, до площі) для спрощення процесу створення-використання карт, а удосконалений підхід до вибору методів розбиття шкал кількісних показників для створення географічних карт полягає в узагальненні інтерактивних методів, які розширюють функціональні можливості ГІС та достовірність представлення результатів на картах.

Практична розробка географічних карт різної тематики та змісту (зокрема, карт екологічної оцінки окремих природних факторів, які впливають на демографічні показники населення; якості поверхневих вод; екологічного стану природного середовища та ін.) стала підґрунтям до формулювання основних принципів геоінформаційного географічного картографування, які визначають його місце і роль в регіональних програмах, а також є своєрідними методологічними положеннями, що окреслюють зміст, рамки застосування і визначають достовірність та актуальність досліджень.

В контексті даного дослідження можна вважати, що геоінформатизовані дані призначені для комп'ютерного використання при виявленні територіально розподілених особливостей регіонів; при виробленні просторових рішень стосовно управління життєзабезпеченням, збереження природного середовища; для інформаційно-довідкового забезпечення населення; як основа для створення і функціонування територіальних інформаційно-управлінських систем.

Література:

1. Бондаренко Е.Л. Геоінформаційне еколого-географічне картографування / Бондаренко Е.Л. – К. : Фітосоціоцентр, 2007. – 272 с.
2. Бондаренко Е.Л. Картографічне моделювання суспільно-географічних процесів / Бондаренко Е.Л. – Вінниця : Державна картографічна фабрика, 2015. – 40 с.
3. Жупанський Я. Розвиток економічної картографії в Україні // Історія української географії. Всеукраїнський науково-теоретичний часопис. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2000. – Випуск 1. – С. 100-107.
4. Суховірський Б.І. Геоінформаційні системи і технології в регіональному розвитку. – К.: Знання України, 2002. – 210 с.